

осмисляна чрез принципите на фолклорната история, включващи и степента на темпорална адекватност на тази информация спрямо случката, събитието, историческата личност. Тези особености са разгледани по същество в нашата фолклористична наука относно преданията като цяло./80/

Всички предания за хайдути се разказват в минало време- времето на повествование в преданието по принцип. Макар че често в хода на повествованието се преминава към сегашно историческо време. Преход, вероятно продиктуван от стремежа на разказвача към приближаване до времето на историческото събитие, което предоставя възможност за съпричастност и отношение към него. В немалка част от преданията е налице своеобразна конкретизация на събития и личности във времето, особено що се отнася до близката (по време) на повествователя история. Това сюжетно време в голяма степен съответства на реалното историческо време. По друг начин стоят нещата в преданията за стари хайдути и войводи, които вероятно са реални исторически личности и събитията свързани с тях са реалност. Но и заради отдалечеността във времето постепенно конкретното в образа им избледнява и остава онази представа за тях, съхраняваща изключителното. Сюжетното време също не притежава висока степен на конкретност, то е повече в контекста на историческото време и това, което се е случило НЯКОГА във времето на "турското" осмислено в количествено изражение като "дългото" време неопределено в конкретни параметри на конкретни периоди, като част от него.

И още нещо, което има съществено значение при формирането на темпоралния вариант в хайдушките предания. Това е локализмът на преданията и динамиката на историческите слоеве в тях съобразно историческата съдба на отделните райони./81/ Хайдушкото предание в Сливенско притежава такъв локализъм и заради специфичният развой на хайдутството тук. За сливенското хайдушко предание са характерни голяма част от съществуващите форми на преданието, което предполага съответна "интерпретация" на времевите аспекти в тях съобразно особеностите на регионалния вариант на хайдушкия фолклор.

Определящо в преданията за хайдути е историческото време⁶¹ и когато разкажат е за конкретно историческо събитие или личност, въвеждащи в повествование са изразите: "Това било по времето на..." или "Туй е станало, когато...", или "Той ходял по времето на..." и се посочва известна историческа личност (войвода, султан и др.) или значително събитие, изпълняващи функция на ориентиър и фиксиращи конкретно историческо време.

Преданията за или свързани с Трифон и Добри, Кара Танас, Димитър Калъчлията, Пею Буюклията, Добри войвода, Злати Кокарчоолу, Георги Трънкин, Панайот Хитов, Хаджи Димитър, Тодор Харбов, Стефан Цоцкин, Стоил войвода,